

Handläggare
Anna-Lena Albin
Telefon: 0850812018

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
30 januari 2020

Nytt miljöprogram för Stockholm 2020-2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2019/1040

Förslag till beslut

Södermalms stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Beslut justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i uppdrag i budget 2019 att revidera Stockholms stads miljöprogram 2016-2019 i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser.

Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar, där staden intar rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Miljöprogrammet är stadens övergripande styrdokument för klimat- och miljöarbete och utgångspunkt för handlingsplaner och riktlinjer som detaljerar genomförandet för en hållbar utveckling på kort och lång sikt. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad. Programmet har utformats på ett sätt som ska stimulera och stärka samverkan, innovation och kommunikation.

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Miljöprogrammet 2020-2023. Ett ökat fokus på klimatfrågan går i linje med Parisavtalet och vikten av att begränsa utsläppen av växthusgaser. Att miljöprogrammet har en sammanhållande funktion över stadens andra miljö- och klimatrelaterade planer ger en tydlighet och överskådlighet för förvaltningen. Genom programmet blir det också tydligt hur staden bidrar till nationella miljömål och de globala hållbarhetsmålen. Genomförandet av åtgärder för att uppfylla miljöprogrammets ambitioner kräver i vissa fall investeringar som förvaltningen har svårt att hitta finansiering till inom fastställda budgetramar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen fick i uppdrag i budget 2019 att revidera Stockholms stads miljöprogram 2016-2019 i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Ett omfattande arbete har genomförts av experter där Stockholms mest prioriterade utmaningar och målsättningar på miljöområdet har identifierats. Parallellt har Klimathandlingsplan 2020-2023 För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 utarbetats.

Stadsdelsnämnden har nu fått förslaget till nytt Miljöprogram 2020-2023 på remiss. Remissvar ska efter begärt anstånd vara KS tillhanda 31 januari 2020. Miljöprogrammet har även remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder, Stockholms Stadshus AB samt många övriga externa remissinstanser så som Göteborgs stad och Malmö stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 20 januari samt i rådet för funktionshindersfrågor den 21 januari 2020.

Ärendet

Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar, där staden intar rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Programmet har fokus på de största miljöutmaningarna för perioden.

Miljöprogrammet är stadens övergripande styrdokument för klimat- och miljöarbete och utgångspunkt för handlingsplaner och riktlinjer som detaljerar genomförandet för en hållbar utveckling på kort och lång sikt. Programmet innehåller sju prioriterade mål för Stockholms livsmiljö, 16 etappmål och förslag på indikatorer.

Prioriterade mål

- Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040
- En fossilfri organisation 2030
- Ett klimatanpassat Stockholm
- Ett resurssmart Stockholm
- Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem
- Ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö
- Ett giftfritt Stockholm

Programmets målbeskrivningar tydliggör även hur respektive mål bidrar till de nationella miljö kvalitetsmålen samt de globala Agenda 2030 målen.

Denna precisering av målen på lång och kort sikt ska ge en tydlig bild av hur staden säkerställer en ekologisk långsiktig hållbar utveckling. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad. Det lyfts fram att utsläppen av växthusgaser inte minskar i den omfattning som krävs, staden har därför höjt ambitionen för klimatarbetet. Den höjda ambitionen innebär dels en högre målsättning för utsläppsminskning och dels genom att ta in åtgärder som syftar till att minska konsumtionens klimatpåverkan.

Miljöprogrammet fastställer inte vilka konkreta åtgärder som skall genomföras inom verksamheterna. Nämnd och bolagsstyrelse med utpekad genomförandeansvar för ett etappmål har ansvar för att i sin verksamhetsplan formulera mål, indikatorer och aktiviteter som syftar till att uppfylla miljöprogrammets mål.

Centralt för ett framgångsrikt genomförande av programmet är kommunikation av hållbarhetsarbete. Både inom stadens egna verksamheter gällande arbetssätt till exempel medveten konsumtion och minskat matsvinn. Men även externt gentemot stadens medborgare gällande till exempel miljö- och klimatvänliga transportalternativ. Staden kommer inte uppnå miljömålen av egen kraft utan arbetet behöver ske i nära samverkan med omvärlden och genom teknikutveckling. Programmet har därför utformats på ett sätt som ska stimulera och stärka samverkan, innovation och kommunikation. Näringslivets roll i miljöarbetet tydliggörs och former för samverkan behöver utvecklas.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Miljöprogrammet 2020-2023. Ett ökat fokus på klimatfrågan går i linje med Parisavtalet och vikten av att begränsa utsläppen av växthusgaser. Kopplat till detta synliggör miljöprogrammet återkommande inköpsprocessens roll, konsumtionens påverkan och vikten av resurshushållning. Stadens gemensamma kategoristyrda upphandlingsarbete ser förvaltningen som en styrka i arbetet.

Att miljöprogrammet har en sammanhållande funktion över stadens andra miljö- och klimatrelaterade planer ger en tydlighet och överskådlighet för förvaltningen. Genom programmet blir det också

tydligt hur staden bidrar till nationella miljömål och de globala hållbarhetsmålen. Införlivandet av Agenda 2030 i miljöprogrammet lyfter de sociala dimensionerna i hållbarhetsarbetet och kan bidra till samverkan över gränser i stadens verksamheter. Arbetet med att göra Stockholm till en klimat- och kemikaliesmart stad kräver innovation och samverkan både internt och externt.

Gällande framtagande av miljö- och klimathandlingsplaner ser förvaltningen ett värde i om detta arbete samordnades för en jämn och hög kvalitetsnivå på planerna. Miljö- och klimathandlingsplanerna bör sedan implementeras i ILS samt i respektive nämnds verksamhetsplan.

Vidare finner förvaltningen att det är av stor vikt att hitta en lösning för att samla alla aktuella styrdokument på en och samma plats som faller under Miljöprogrammet. Som att till exempel skapa en sida på intranätet, gärna med en tydlig översikt över alla styrdokument. Idag saknas detta och det är svårt att veta vilka styrdokument som gäller och vissa dokument är svåra att hitta. Det är positivt att miljöprogrammet hänvisar till andra styrdokument som staden har men vi saknar hänvisning till miljöförvaltningens dokument ”Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi” i förslaget.

Genomförandet av åtgärder för att uppfylla miljöprogrammets ambitioner kräver i vissa fall investeringar som förvaltningen har svårt att hitta finansiering till inom fastställda budgetramar. Förvaltningen föreslår att åtgärder som kan finansieras av klimatinvesteringsmedel breddas alternativt att ett nytt miljöinvesteringsmedel införs.

De pågående åtgärderna inom energieffektivitet i förvaltningslokaler fortsätter och inventeringen utförs än noggrannare för att säkerställa att utbyten sker där mest effekt ges.

Förvaltningen instämmer i det som nämns i förslaget att staden som inköpare har stora möjligheter att påverka utvecklingen i riktning mot hållbar utveckling i riktning mot minskade växthusgasutsläpp från stadens verksamheter. Exempelvis är det positivt att staden ska ställa krav på fossilfrihet avseende fordon. Gällande arbetsmaskiner för exempelvis snöröjning såsom traktorer med plog behöver det säkerställas att marknaden kan erbjuda dessa vilket kan innebära en fördyring i berörda upphandlingar.

Förvaltningen instämmer i vikten av att Stockholm klimatanpassas och att de två etappmålen uppnås under programperioden. Förvaltningen vill påtala att nödvändiga insatser såsom hantering av exempelvis stora dagvattenmängder kräver tillräckliga ekonomiska medel under en längre sammanhängande period för att säkerställa att dessa åtgärder genomförs.

Förvaltningen instämmer i förslagets beskrivning att anpassad naturvårdsskötsel utgör en mycket viktig del av arbetet för att upprätthålla funktioner och samband för biologisk mångfald i stadens blå och gröna infrastruktur.

Gällande användning av Byggvarubedömningen (BVB) med tillhörande indikatorer anser förvaltning det vara viktigt att instruktioner och rutiner utvecklas för att bli tydligare än vad fallet är idag. Stödet till stadsdelsförvaltningen att tillämpa BVB bör också utvecklas.

Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Snorre Berglund
Avdelningschef

Bilagor

1. Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-01-10
Snorre Berglund, Avdelningschef	2020-01-10